

СУТНІСТЬ ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА

Піддячий Володимир Миколайович

доктор філософії

старший науковий співробітник відділу андрагогіки

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих

імені Івана Зязюна НАПН України

м. Київ, Україна

Анотація. Акцентовано увагу на тому, що освіта дорослих реалізується на формальному, неформальному та інформальному рівнях і сприяє забезпеченню безперервного навчання особисті з урахуванням її індивідуальних потреб й пріоритетів суспільного розвитку. Зазначено, що вона є наддержавною галуззю та має міжнародні управлінські структури, які здійснюють її популяризацію і організацією міжнародного співробітництва. Виокремлено особливості навчання дорослої людини в умовах інформаційного суспільства.

Ключові слова: освіта дорослих; інформаційне суспільство; андрагог; суб'єкт учіння.

Перебудова соціально-економічної сфери України [5] викликає інтерес до проблем освіти дорослих, яка є складовою освіти впродовж життя та спрямована на реалізацію права кожної повнолітньої особистості на безперервне навчання з урахуванням її потреб, пріоритетів суспільного розвитку та запитів економіки [1].

Вона є одним із механізмів сприяння сталому розвитку суспільства [2; 3; 4;] за такими основними напрямками: економіка; соціальна сфера; екологія. Освіта дорослих здійснюється на формальному, неформальному та інформальному рівнях і спрямована на розвиток людського капіталу, формування образу

бажаного майбутнього особистості, суспільства, держави.

Розвиток освіти дорослих обумовлений світовими демографічними змінами, глобалізацією, прогресом інформаційних технологій, появою нових знань, що стимулюють соціальні перетворення. За своєю суттю вона є наддержавною галуззю, адже створені міжнародні управлінські структури, які займаються її популяризацією та організацією міжнародного співробітництва. До головних напрямів міжнародної співпраці в галузі освіти дорослих належать: проведення наукових досліджень; співпраця з міжнародними фондами; організація конференцій, семінарів, симпозіумів, форумів; наукові обміни, стажування та навчання за кордоном студентів, педагогічних працівників, науковців; видання і розповсюдження наукової та навчальної літератури. Це сприяє: створенню можливостей для неперервного навчання, самовдосконалення і адаптації дорослих людей до соціально-економічних змін; формуванню готовності до життя і праці у постійно змінюваному світі; підвищенню здатності орієнтуватися у сучасних ринкових умовах; зниженню соціальної напруги у суспільстві; розв'язанню соціально-економічних проблем; підвищенню рівня конкурентоспроможності країни [6].

Освіта дорослих передбачає поєднання навчання з трудовою діяльністю, а також гнучкість у розподілі часу між цими видами діяльності.

До особливостей навчання дорослої людини належать:

- використання накопиченого життєвого досвіду у навчальних цілях;
- критичне сприйняття змісту, форм і методів навчання;
- усвідомлення особистої самостійності у навчанні, прагнення до самореалізації та самоуправління;
- залежність навчальної діяльності від часових, просторових, побутових, професійних та соціальних умов;
- самостійний вибір освітньої програми;
- прикладне застосування отриманих знань, вмінь, навичок й інших якостей;
- виявлення і розкриття особистісного потенціалу;
- вирішення конкретних життєвих проблем та досягнення визначеної мети.

Отже: 1) андрагог є консультантом, який лише спрямовує і робить супровід на етапах планування, реалізації і оцінювання навчання дорослих; 2) освіта дорослих сприяє неперервному становленню і розвитку суб'єктів учіння, що передбачає збагачення їх соціального досвіду, формування нових цінностей, розширення видів діяльності в умовах динамічного розвитку інформаційного суспільства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.
2. Піддячий В. М. Естетичні засади професійного саморозвитку майбутнього педагога [Рукопис] : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Піддячий Володимир Миколайович; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих НАПН України. – Київ, 2016. – 279 с.
3. Піддячий М. І. Історичні передумови та теоретичні засади профорієнтації школярів / М. І. Піддячий // Педагогіка і психологія. – 2006. – № 3 (52). – С. 29–36.
4. Піддячий М. І. Навчально-виховний процес профільної школи: соціально-професійне спрямування / М. І. Піддячий // Педагогічна освіта: теорія і практика. – 2014. – Вип. 17. – С. 98–105.
5. Піддячий М. І. Соціально-професійний розвиток старшокласників: праця як основа життєдіяльності та поступу / М. І. Піддячий // Технології інтеграції змісту освіти : зб. наук. праць / Інститут педагогіки НАПН України; Полтав. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. М. В. Остроградського / [головн. ред. В. Р. Ільченко]. – Вип. 10. – Полтава : ПОІП ПО, 2018. – 292 с. – С. 98–108.
6. Сігаєва Л. Міжнародне співробітництво у сфері освіти дорослих [Електронний ресурс] / Л. Сігаєва // Порівняльна професійна педагогіка, 2012. – № 1. – С.14–23.